Monument en Landschap in Berg en Dal

P.C. Hooftstraat 12
6573 CE Beek-Berg en Dal
Email: secretaris@monumentenlandschap.nl
Website: www.monumentenlandschap.nl

***NIEUWS*BRIEF 68**
Jaargang 17, nummer 4
Augustus 2017

Komende activiteiten

- Zondag 10 september 2017. Open Monumentendag.
- Zaterdag 11 november de feestelijke opening van het Pop-up Museum Berg en Dal in het Dorpscentrum Kerstendal in Berg en Dal. Dan zal ook het 40-jarig bestaan van M&L worden gevierd. Het gehele weekend van 11 en 12 november blijft het museum in Berg en Dal, daarna verhuist het naar Millingen en Groesbeek.

Open Monumentendag zondag 10 september

Boeren, Burgers en Buitenlui verzamelen om 12.30 uur bij de Gedachteniskapel op de Geest achter de Grote Bartholomaeuskerk

De Stichting Red de Bartholomaeuskerk en Stichting Monument en Landschap organiseren dit jaar de Open Monumentendag voor de gemeente Berg en Dal in het dorp Beek.
Het landelijk thema is dit jaar: Boeren, Burgers en Buitenlui.
Op zondag 10 september roepen de twee organisaties daarom alle Boeren, Burgers en Buitenlui op zich te verzamelen **om 12.30 uur bij de Gedachteniskapel** op de Geest achter de Grote Bartholomaeuskerk

Programma:
12.30 Fred Tittse houdt een inleiding over het leven van de patroonheilige Bartholomeus. Aansluitend maken we een wandeling langs de jongensschool St. Jozef, patronaatsgebouw De Vluchtheuvel, de Maria-meisjesschool, het Liefdesgesticht, de Pastorie met tuin, en de kosterwoning, allemaal monumenten van het Rijke Roomse Leven. Telkens wordt er iets over de geschiedenis van de gebouwen en haar gebruikers verteld.

Aansluitend gaan we naar de tuin van de pastorie.
Daar wordt een verhaal verteld over de eerste pastoor, tevens bouwpastoor. Er worden lokale liedjes ten gehore gebracht door de Hofbrouwers. Ook worden gedichten gepresenteerd van roemruchte Beekse dichters.

14.00 In de RK Bartholomaeuskerk:
Orgelspel door Cor van Wageningen.
Verder kan men liturgische kleding en kerkelijke attributen bekijken.
Ton Gijsbers vertelt iets over de geschiedenis van de kerk.

Daarna lopen we naar Hotel Spijker via het kerkhof van de kleine Bartholomeuskerk. De Hofbrouwers zingen rondom de fontein het lied ‘Laat de fontein nu maar spuiten’.

Onder het genot van een borrel presenteren we een beeldpresentatie, waarin het Rijke Roomse leven langskomt, zoals een processie in Beek en andere kerkelijke gebeurtenissen.

Boeren, Burgers en Buitenlui: Komt allen!

Wederopbouwarchitectuur in de gemeente Berg en Dal deel XVI

In een vorige nieuwsbrief kwamen reeds Wercheren en omgeving aan bod. Een groot aantal boerderijen ging daar verloren.

De vooroorlogse boerderij De Thornsche Hof in Wercheren, daterend uit het einde van de 18e eeuw. Met dank aan Jan van Eck.

De Thornsche Hof, gelegen aan een zogenaamd wiel (een restant van een oude dijkdoorbraak), werd in september 1944 verwoest. De oorspronkelijke rietgedekte boerderij, lange tijd bewoond door de familie Janssen, was van het T-type (het rechthoekige voorhuis stond voor het stalgedeelte). Het vooroorlogse adres van de Thornsche Hof was P14.

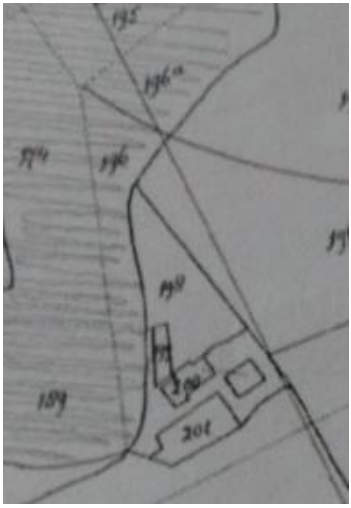

D*e situatie in 1820*

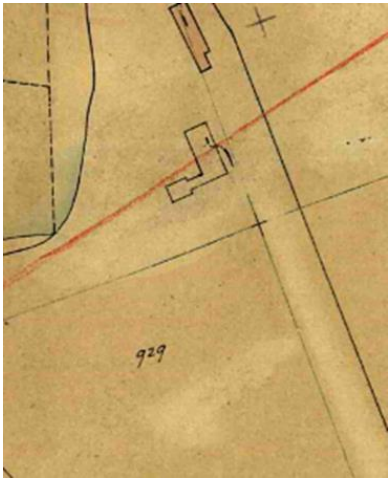

De herbouwde Thornsche Hof op een naoorlogse kadastrale kaart.

De nieuwe Thornsche Hof (huidig adres Thornsestraat 18), opgeleverd in 1954 naar ontwerp van architect Th. Dinnissen te Overasselt, heeft een woonhuis met tussenbouw (waarin de spoelkeuken was ondergebracht) naar de grote koeienstal. De (ten oosten van het woonhuis geplaatste) stal heeft een schilddak met wolfseinden. Er zijn kleurige bakstenen en rode pannen gebruikt. De eigenaar was J. Mastboom, terwijl de familie Janssen er bleef wonen en werken. In 1983 werd de Thornsche Hof door de huidige eigenaar verbouwd tot woonboerderij.

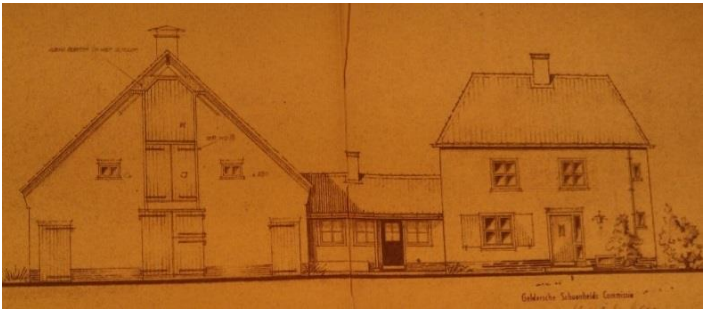

Noordgevel van de Thornsche Hof, arch. Th. Dinnissen 1954.

Dubbel woonhuis Leuthsestraat 25-27, Wercheren. Ontworpen door H.G. van den Boogaard in 1948.

Aan de Leuthsestraat ontwierp het architectenbureau van de broers H.G. en J.A.J. van den Boogaard uit Nijmegen een nieuw dubbel woonhuis voor de families Oosterlaak en Van Megen. Het van dakkapellen voorziene schilddak met schoorstenen op de nokken heeft een gevelindeling met van luiken voorziene meerruitsvensters (deels gemoderniseerd).

De oorspronkelijke huizen van de families Oosterlaak en Van Megen (verwoest in 1944) stonden achter Werchensestraat 3. Daar stond tot september 1944 ook de boerderij van A. Lentjes, die in 1949 op een andere plek herbouwd werd naar ontwerp van Th. Dinnissen. Ook de op 22 september 1944 verwoeste boerderij van wijlen Wim Tissen aan de zuidzijde van de Thornsestraat (voorheen P20, nu Thornsestraat 18) werd na de oorlog herbouwd door het BWB.

PC (Wordt vervolgd)

“LEUTH WEET U NOG?”

Onder deze titel wordt in “Zaal “Tontje” Steenheuvelsestraat 56 in Leuth van donderdag 12 tot en met dinsdag 17 oktober 2017 een fototentoonstelling gehouden met als thema “Ambacht & Bedrijf in Leuth” in de vorige eeuw. De opening is op donderdagmiddag 12 oktober om 14.00 uur. Aansluitend wordt onder dezelfde titel het Fotoboek gepresenteerd. De overige dagen geopend vanaf 12.00 u. tot 22.00 u.

Wim Megens (Wim van Tontje) en Geert Seegers (Berndzn) die tekenen voor de organisatie en de uitgave van het boekwerk zijn al weken volop bezig met de voorbereiding. De jarenlange verzameling van Wim Megens heeft geleid tot inmiddels zo’n 4000 prachtige foto’s - even prachtig gerubriceerd - van Leuth, de Leuthenaren en hun leven & werk. Zeer zorgvuldig maken Wim en Geert hieruit een keuze. Het thema ‘Ambacht en bedrijf’ heeft veel te bieden. Tientallen jaren lang immers was het een dagelijks beeld om Leuthse ondernemers met kar en paard door de straten hun waren te zien uitventen. Tontje Megens, Helm van Eck, Piet Vink, Herman Rutten en Koos Wilting - om er slechts enkelen te noemen - voorzien de Leuthenaren in hun dagelijkse levensbehoefte. Van wittebrood tot een kropje sla; en van een pannetje losse melk tot een pak vermicelli. En wie de foto’s van de hoefsmeden Thé Booltink en Toon Stevens ziet, ruikt opnieuw de schroeilucht die dit voortbracht. Dit alles is er niet meer. Het is stil geworden in Leuth. Maar Wim en Geert laten dit alles nog eenmaal herleven op de tentoonstelling en in het prachtige boekwerk dat tijdens de tentoonstelling te koop is. Een rustpunt in ons huidige hightech tijdperk. Al kijkend en bladerend zie je kar en paard nog eenmaal ‘ratelend over de keien’, zoals Wim Sonneveld het zo gevoelig bezingt in ‘het Dorp’.

Landschapselementen (deel 4): *door Jan van Eck*
KERKENPAD Keeken (Dld)

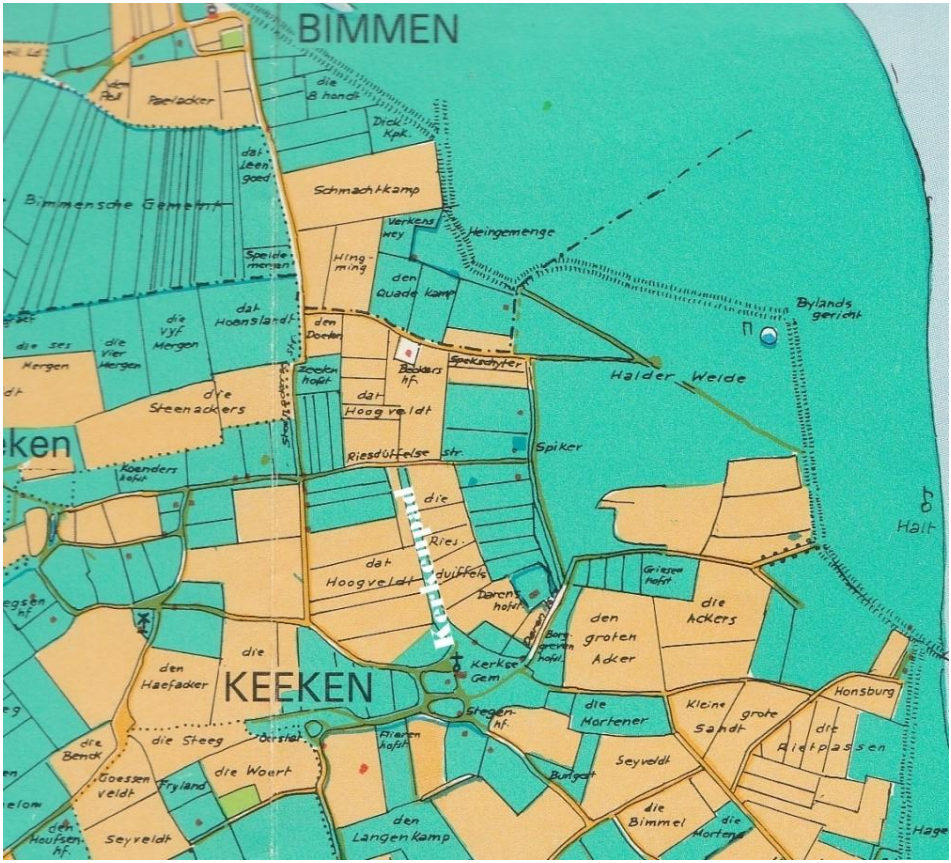

Lopen was vroeger dé manier om je te verplaatsen. Naast wegen zijn er ook voetpaden, met een bepaald doel of bestemming. Zoals de *Commiezenpaden* via welke de grens werd bewaakt tegen smokkelaars. *Kerkenpaden* verbonden boerderijen en gehuchten - meestal via de kortste afstand - met de kerk en werden vooral zondags gebruikt voor wekelijkse kerkgang. Even over de Nederlands-Duitse grens in Millingen vinden we hiervan een prachtig voorbeeld: het fraaie kerkenpad in het Duitse Duffelt dorp Keeken, waar dit pad al eeuwenlang en tot op de dag van vandaag in gebruik is.

Reeds op de afgebeelde ‘Karte des Amts und der Deichschau Düffel´ uit 1667 (zie blz 6), is dit pad al aanwezig. Destijds o.m. in gebruik bij de bewoners van ‘Beckers Halber Hof’, het huidige aan de Klever Strasze gelegen “Im Gārtchen en Infozentrum de Duffelt”. Heden ten dage zijn het niet alleen meer de kerkgangers, die eeuwenlang de kortste weg naar de kerk namen, doch ook veel dagjesmensen weten dit fraaie wandelpad te vinden. Nu ook voor een bezoekje aan de pittoreske dorpskern van Keeken.

Foto linksboven: het huidige kerkenpad met zicht op de kerk.

Hiernaast: historische kaart Keeken uit 1835, waarop het Kerkenpad als Fussweg is aangeduid.

Foto gemaakt door een Canadese soldaat tijdens een Battlefield-tour in oktober 1945. De Thornsestraat, met aan de linkerzijde het perceel van de later herbouwde boerderij van Tissen (huisnummer 18) en aan de rechterzijde het verhoogde trafohuisje (zie blz. 3 en 4). Bron: www.noviomagus.nl/prikbord

Vooraankondiging Pop-up Museum Berg en Dal en viering 40-jarig bestaan Stichting Monument en Landschap

De voorbereidingen voor het Pop-up Museum Berg en Dal zijn in volle gang. Onze oproep aan de inwoners van onze gemeente heeft ruim 50 prachtige foto's opgeleverd en uit de gevarieerde kunstcollectie van de 3 vroegere gemeentes Millingen-Ubbergen-Groesbeek is een selectie gemaakt.
In november 2017 kan men het Pop-up Museum gratis komen bezoeken op 3 verschillende locaties in de gemeente Berg en Dal.
Op **zaterdag 11 november** vindt de feestelijke opening plaats in Dorpscentrum Kerstendal in Berg en Dal. Dan zal ook ons 40-jarig bestaan worden gevierd.
Het gehele weekend van **11 en 12 november** blijft het museum in **Berg en Dal**.
In het weekend van **18 en 19 november** verplaatst de tentoonstelling zich naar **Millingen** en het laatste weekend (**25 en 26 november**) duikt het museum op in **Groesbeek!**

De exacte locaties en openingstijden volgen in de komende nieuwsbrief en op onze website!